

Darbu sāk pakāpeniski, aizvien palielinot iespējas

Pirmais "Pērlē" darbu sāka dienas aprūpes centrs pieaugušajiem, no novada Sociālā dienesta pārņemot Invalīdu rehabilitācijas – dienas centru.

Nākamās "Pērlē" atvēra specializētās darbnīcas, gan paredzētās, gan pēc nepieciešamības tās papildinot.

Rokdarbu darbnīcā šuj priekšautus, pavāra cepurītes, dvieļi. Rokdarbu darbnīcā arī tamborē un ada. Cietspiedes darbnīcā var veikt pārdruku, var arī zīmēt un krāsot, kas īpaši svarīgi bērniem, kad dalībnieki ir saguruši. Viena no iecienītākajām ir keramikas darbnīca.

Tekstila apstrādes darbnīcā mazgā veļu, tai skaitā centrā nepieciešamos dvieļus, te arī no lietotajiem apģērbiem izgatavo ko jaunu, vajadzīgu. Piemēram, ZAOO dabas un tehnoloģiju parkam "Urda" centra apmeklētāji uzpina paklājiņus krēsliem. Darbnīcā ir arī stelles aušanai.

Datoru darbnīcā apgūst jaunas prasmes: apmaksāt rēķinus, izgatavot vizītkartes, informatīvās lapašas, prezentācijas. Tas ir arī veids, kā daļai dalībnieku komunicēt.

No marta vidus "Pērlē" darbojas dienas aprūpes centrs bērniem, kā arī ir rehabilitācijas pakalpojumi, piemēram, fizioterapeita, masiera, psihologa, arī drāmas terapija.

Pakalpojumu iespējams saņemt cilvēkiem, kuri tika izvērtēti Vidzemes plānošanas reģiona projektā "Vidzeme iekļauj", ko īsteno par Eiropas Savienības finansējumu. Bet arī cilvēki, kuri nebija iekļauti projektā, var pie-

teikties vai tikt pieteikti pakalpojumiem novada Sociālajā dienestā, kur izvērtēs, vai potenciālais dalībnieks var saņemt šo atbalstu. Te gan jāpiebilst, ka pēc projekta "Vidzeme iekļauj" beigšanās finansējumu būs nepieciešams rast no pašvaldības budžeta.

Atbalsta centra "Pērlē" vadītāja Dita Trapenciere uzsver, ka mērķis ir centra pakalpojumus darīt pieejamus pēc iespējas plašākam to cilvēku lokam, kuriem šāds atbalsts vajadzīgs. Patlaban vēl ir brīvas vietas, var uzņemt papildu dalībniekus.

Dita Trapenciere: "Liels ieguvums, ka gan rehabilitācija, gan dienas centrs un specializētās darbnīcas atrodas vienuviet, tā ikviena klienta vajadzības varam vērtēt kompleksi. Katrs speciālists nāk ar savu redzējumu, un, zinot cilvēka stiprās puses, kā arī to, ko nepieciešams stiprināt, kur nepieciešams atbalsts, kopīgi iespējams veidot skaidrāku izpratni par vāja-

UZZIŅAI

●Atbalsta centra "Pērlē" mērķis ir izveidot pakalpojumu sistēmu, kas sniedz atbalstu personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, mācot noderīgas prasmes un nodrošinot sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, lai veicinātu personas iekļaušanos sabiedrībā, lai cilvēks spētu dzīvot neatkarīgu dzīvi mājās vai ģimeniskā vidē, nevis aprūpes iestādē.

●Cēsu "Pērlē" Latvijas mērogā ir unikāls projekts, jo izvietots nevis pielāgotā, kā tas ir citviet Latvijā, bet jaunā un mūsdienīgā ēkā. Centrs ir lielākā šāda veida sociālo pakalpojumu iestāde Cēsu novadā un arī Vidzemē.

●Atbalsta centru atvēra pērn

3.decembrī, Starptautiskajā cilvēku ar invaliditāti dienā. Nama atslēgas nodeva biedrībai "Rīgas pilsētas "Rūpu bērns"", kas nodrošina "Pērles" sniegtos pakalpojumus.

●Centrā sniedz piecus pakalpojumus: dienas aprūpes centrs, atelpas brīža pakalpojums un sociālās rehabilitācijas pakalpojums bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī dienas aprūpes centrs un specializēto darbnīcu pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem.

●"Pērlē" strādā 15 darbinieki. Centru apmeklē 30 pieaugušie un seši bērni. Ir tādi, kas centrā darbojas katru dienu, citi – no teiktas dienas.

dzībām. Šī centra izveide ir solis uz priekšu iekļaujošā sabiedrībā, kur ieraugām, ka katrs var būt nodēris, gūt darba pieredzi, justies vajadzīgs, mācās būt patstāvīgs

un socializēties. No tā iegūst gan katrs centra apmeklētājs, gan sabiedrība kopumā." □

Uz centru dodas kājām, ar autobusu un mašīnu

"Pērles" pakalpojumus saņem ne tikai cēsnieki, bet visi novada iedzīvotāji, tāpēc būtiska ir klientu iespēja nokļūt uz šo centru. Cēsu novada teritorija ir liela (2668 km²), tajā ir divas pilsētas un 21 pagasts. Pēc pašvaldības apkopotās informācijas ceļu un ielu kopgarums ir 2651 kilometrs. Attālums starp novada tālākajiem punktiem – Straupes pagastu un Jaunpiebalgu - ir 103 kilometri.

Arī pilsētā attālumi ir lieli

Cēsnieki uz atbalsta centru dodas kājām, braucot ar velosipēdu, pilsētas satiksmes autobusu, daļu klientu atved ar personīgo automašīnu, vai arī tiek izmantots pašvaldībā esošais specializētais transports, kas piemērots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Tā kā ēka atrodas pie Cēsu robežas, nevis centrā, tad arī pilsētniekiem var būt jāmēro vairāki kilometri, kas cilvēkiem ar kustību traucējumiem var būt sarežģīti. Tomēr Dita Trapenciere pastāsta, ka lielākajai daļai pilsētnieku ir iespējams ērti atbraukt ar sabiedrisko transportu, kas šiem

■VUGD APMEKLĒJUMS. Braucot ar sociālā dienesta specializēto transportu, atbalsta centra dalībnieki viesojās pie VUGD Cēsu daļas darbiniekiem.

Foto: NO ALBUMA

cilvēkiem ir bez maksas: "Klientiem ir zināms sabiedriskā transporta maršruts un reisi, viņiem jau ir izveidojies dienas ritms - doties uz autobusa pieturu, atbraukt līdz atbalsta centram, kur ir pietura, un pēc pusdienā braukt mājās. No pilsētniekiem sarežģītāk šeit ir nokļūt tiem, kuri dzīvo Bērzaīnē vai Cirulišos, jo viņiem ar vienu transportu jābrauc uz pilsētas centru un tad ar nākamo šurp. Turklāt arī laiki

starp šo autobusu reisiem nesakrīt. Savukārt nakt kājām šādu attālumu ne visiem ir pa spēkam."

No pagastiem neregulāra transporta kustība

Savukārt tie, kuri brauc no pagastiem, mācību gada laikā mēdz izmantot skolēnu autobusu, kas gan brīvlaikā nekursē, līdz ar to

vasarā samazina klientu iespējas regulāri nokļūt "Pērlē". No dažām Cēsu novada apdzīvotajām vietām sabiedriskais transports kursē tikai reizi nedēļā, tātad no turienes klienti uz "Pērlē" var atbraukt tikai reizi nedēļā, lai gan vajadzētu biežāk. Dita Trapenciere pastāsta, ka divi klienti, kuri brauc no Vaives pagasta, līdz autobusa pieturai ceļu mērojot apmēram pusstundu: "Tagad, pavasarī un vasarā, tas ir iespējams,

bet rudenī un ziemā būs par sarežģītu. Tāpat arī cilvēkiem, kas dzīvo bijušā Amatas novada teritorijā, Ģikšu pusē, ir sarežģīti atbraukt. Bet pie mums varētu braukt arī no Vecpiebalgas, no kurienes reiss uz Cēsīm un atpakaļ ir no rīta un vakarā, tāpat arī no Raiskuma, Stalbes, Straupes, Līgatnes. Jā, izbraukšana ir sarežģītāka, bet viss ir risināms, ja vien cilvēks pats var pārvietoties. Turklāt tas veicina šo cilvēku patstāvību, sava dienas ritma veidošanu, iespēju būt pašiem par sevi. Dienas aprūpes centra klientus, kurā uzturas cilvēki ar smagākiem traucējumiem un kuriem nepieciešama lielāka aprūpe, uz šejieni atved vai nu ģimenes locekļi, vai specializētais transports. Jārēķinās, ka šiem cilvēkiem orientēšanās vidē ir grūtāka, viņiem ir nepieciešama lielāka asistēšana."

Vēlas baudīt pilsētas sabiedrisko dzīvi

Centra vadītāja skaidro, ka ar "Pērles" klientiem labprāt arī izbauda iespējas, ko sniedz pilsēta. Klienti labprāt dotos uz bibliotēku, izstāžu zāli, pili: "Šīs visas vietas atrodas centrā, un, ja arī mēs atrastos pilsētas centrā, tās iestādes būtu vienkāršāk sasniedzamas. Nesen apmeklējām Ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, bet tur mūs nogādāja ar busiņu, jo kājām izstaigāt nevarētu. Taču cilvēkiem ir svarīgi uzturēties ne tikai atbalsta centrā, bet būt arī citviet, būt sabiedrībā, tādējādi socializējoties un iepazīstot pilsētu, pierodot pie dažādībām." □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Apsver jauna specializēta transporta iegādi

Cēsīs un Priekuļos ir mikroautobuss, kas piemērots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, lai tajā var iecelt ratiņkrēslu, kurā sēž klients. Ar šo transportu regulāri uz skolu ved bērnus, kuriem ir kustību traucējumi. Novada Sociālajam dienestam ir arī divi auto, kas pieejami tālāk no pašvaldības centra - Cēsīm, tiek algoti arī šoferi. Viena automašīna ir Līgatnē, otra Vecpiebalgā. Ar tām pārvadā cilvēkus, kuri saviem spēkiem nevar nokļūt slimnīcā vai pansionātā.

Cēsu novada Sociālā dienesta vadītājs Ainārs Judeiks jau iepriekš uzsvēris, ka līdz ar jaunā novada izveidošanu vēl aktuālāks kļūst jautājums par transporta iespējām, jo ar esošajiem resursiem nepietiek, lai varētu fiziski izbraukāt visu novadu. Patlaban dienests cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem ir grūtības pārvietoties, var atsevišķās reizēs palīdzēt nokļūt, piemēram, pie ārsta, taču to nav iespējams nodrošināt regulāri. Tamdēļ jau ilgstoši tiek ap-

svērtā doma par vēl viena specializētā transporta iegādi, kas gan joprojām nav notikusi. Vēl viens variants būtu, ja ir noteikts skaits cilvēku, kas regulāri ir jāved, ka transportu nodrošinātu pakalpojuma sniedzējs.

Cēsu novada domes sēdē maijā tika lemts par ilgtermiņa saistībām - automašīnu nomu pašvaldības vajadzībām. Nomu varēja slēgt par četriem automobiļiem, bet ne par plānoto piekto - specializēto transportu Sociālā dienesta vajadzībām, spēkratu ar mazu nobraukumu un pielāgotu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Lemjot par auto nomu, domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs skaidroja, ka uz nomu Sociālajam dienestam piemēroti aprīkoti busiņi nav saņemti neviens pieteikums. Pielaujams, ka, visticamāk, tāda piedāvājuma – nomāt busiņu, kas aprīkots ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām nepieciešamajiem liftiem un pacēlājiem, - nav bijis.

"Līdz ar to jāskata jautājums par mikroautobusa iegādi un aprīkošanu. Runāsim ar Sociālā dienesta vadītāju, un līdz ar budžeta grozījumiem tam, visticamāk, finansējums būs," sacīja J.Rozenbergs.

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva".